

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Petra Mikeše v právní věci žalobkyně: **Mgr. J. B.**, zast. Mgr. MUDr. Jaroslavem Maršíkem, advokátem se sídlem náměstí Svobody 1/40, Teplice (původní žalobkyně: **PharmDr. J. N.**), proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého náměstí 4, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 2. 2011, čj. MZDR33569/2010, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 3. 2016, čj. 6 Ad 8/2011-47,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 3. 2016, čj. 6 Ad 8/2011-47, **se zrušuje.**
- II.** Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ze dne 8. 2. 2011, čj. MZDR33569/2010, **se odmítá.**
- III.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 18. 3. 2010 Státní ústav pro kontrolu léčiv (správní orgán I. stupně) shledal původní žalobkyni, provozovatelku nestátního zdravotnického zařízení, odpovědnou za spáchání správního deliktu podle § 103 odst. 9 písm. c) zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech, neboť v období od 1. 11. 2009 do 15. 1. 2010 neposkytovala správnímu orgánu I. stupně údaje o vydaných léčivých přípravcích v nestátním zdravotnickém zařízení. Za to ji uložil pokutu 100 000 Kč. K odvolání původní žalobkyně žalovaný rozhodnutím specifikovaným v záhlaví změnil výši uložené pokuty na částku 10 000 Kč.

[2] Původní žalobkyně se proti tomuto rozhodnutí bránila správní žalobou. V průběhu řízení před městským soudem zemřela. Městský soud usnesením ze dne 30. 11. 2011, čj. 6 Ad 8/2011-41, v řízení pokračoval na místo původní žalobkyně s nynější žalobkyní,

kteřá jakožto jediná dědička zemřelé zdědila také podnik zemřelé. Výše označeným rozsudkem pak městský soud žalobu zamítl.

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku obsáhlou kasační stížnost. V ní zejména polemizovala s právním názorem městského soudu i správních orgánů, namítla jinou vadu řízení před městským soudem a nepřezkoumatelnost jeho rozsudku. Žalovaný ve svém vyjádření s výtkami stěžovatelky nesouhlasí. Navrhuje, aby zdejší soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

[4] Nejvyšší správní soud předně hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Shledal přitom, že napadený rozsudek trpí vadami, k nimž je soud povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[5] V průběhu řízení před městským soudem zemřela žalobkyně, tj. osoba odpovědná za spáchání jiného správního deliktu. V reakci na to městský soud usnesením ze dne 30. 11. 2011 dovodil, že *„charakter přezkoumávaného rozhodnutí umožňuje, aby v řízení bylo pokračováno s její právní nástupkyní“*. Nic dalšího k tomu neuvedl. Na místě původní žalobkyně dále pokračoval s nynější stěžovatelkou, jakožto dcerou a jedinou dědičkou původní žalobkyně.

[6] Zdejší soud stěžovatelku vyzval, aby označila právní zájem, pro který chtěla v řízení o žalobě pokračovat na místě zemřelé žalobkyně. Stěžovatelka sdělila, že se správním rozhodnutím nesouhlasí a že jakožto dědička zemřelé žalobkyně převzala i závazek k úhradě uložené sankce. Zemřelá žalobkyně ani stěžovatelka udělenou pokutu totiž nezaplatila. Krom toho stěžovatelka uvedla, že nyní pokračuje ve stejné činnosti jako zemřelá žalobkyně a při nezměněné právní úpravě je i ona vystavena riziku, že bude potrestána za neposkytování údajů o vydaných léčivých přípravcích. Žalovaný v replice sdělil, že již ke dni 28. 2. 2011 byla vymáhaná pokuta uhrazena. Zemřelá žalobkyně zaplatila také náklady správního řízení. V reakci na to stěžovatelka změnila své původní vyjádření. Nyní tvrdí, že vystupuje v roli věřitelky pohledávky na vrácení zaplacené pokuty.

[7] Nejvyšší správní soud má za to, že stěžovatelka neměla v řízení před městským soudem aktivní procesní legitimaci vystupovat na místě původní žalobkyně. Smrtí původní žalobkyně v průběhu řízení o žalobě vznikla překážka řízení. Městský soud sice správně posuzoval, zda její smrt v průběhu řízení o žalobě představuje překážku řízení odstranitelnou nebo neodstranitelnou, nedošel však ke správnému závěru. Zemřela-li původní žalobkyně, nebylo možné v řízení o žalobě proti rozhodnutí o odpovědnosti za jiný správní delikt pokračovat.

[8] Pro procesní nástupnictví se ve správním soudnictví v souladu s § 64 s. ř. s. použijí přiměřeně ustanovení třetí části občanského soudního řádu. Jestliže účastník ztratí po zahájení soudního řízení způsobilost být účastníkem řízení dříve, než řízení bylo pravomocně skončeno, pak podle § 107 odst. 1 o. s. ř. soud posoudí podle povahy věci, zda v řízení může pokračovat. Podle druhého odstavce téhož ustanovení, ztratí-li způsobilost být účastníkem řízení fyzická osoba a *umožňuje-li povaha věci pokračovat v řízení*, jsou procesním nástupcem, nestanoví-li zákon jinak, ti, kteří vstoupili do práva nebo povinnosti, o něž v řízení jde.

[9] Pro závěr o možnosti pokračovat v řízení s procesním nástupcem je tedy rozhodující posouzení povahy věci. Pokračování v řízení není možné mj. v situaci, kdy předmětem řízení jsou práva a povinnosti, jež jsou podle hmotného práva vázána na osobu stěžovatele a jejichž povaha vylučuje přechod na právní nástupce.

pokračování

[10] Předmětem řízení v projednávaném případě byla žaloba proti rozhodnutí o odpovědnosti původní žalobkyně za spáchání správního deliktu podle § 103 odst. 9 písm. c) zákona o léčivech, za který byla udělena pokuta ve výši 10 000 Kč. Řízení o sporném správním deliktu podnikající fyzické osoby se přitom vztahuje jen a pouze k osobě, která tento delikt spáchala. Právní nástupnictví ohledně pokuty za posuzovaný delikt není možné, neboť dle hmotného práva jsou povinnosti uložené za spáchání správního deliktu vázány jen a pouze na osobu konkrétního delikventa (srov. např. rozsudek NSS ze dne 20. 12. 2012, čj. 7 As 168/2012-32). K přechodu sporné veřejnoprávní povinnosti na dědice může dojít, pouze pokud tak zákon výslovně stanoví. Nic takového nestanoví ani zákon o léčivech, podle něhož byla zemřelá shledána odpovědnou za spáchání sporného deliktu, ani zákony č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních a č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta.

[11] Odpovědnost za delikt, ani sankce, jako např. peněžitý trest, rozhodně nemůže přejít na jinou osobu, tj. na dědice. Na udělenou pokutu ostatně nelze zjednodušeně nahlížet pouze jako na pohledávku státu vůči fyzické osobě, u níž by přicházel v úvahu přechod na dědice. Je nutno vzít v úvahu, že represivní, ale i výchovný a preventivní charakter sankce je naplňován nikoliv jen vydáním pravomocného rozhodnutí, nýbrž i jeho výkonem. Výkon sporné sankce proto nemůže v důsledku smrti odpovědné osoby jednoduše přejít na jinou fyzickou osobu – dědice. Stejnou logikou ovšem platí, že pokud by došlo ke zrušení správního rozhodnutí, nelze zemřelým za jeho života zaplacenou pokutu považovat ani za pohledávku dědice vůči státu. Právní nástupce zemřelého delikventa proto nemůže z titulu dědění dosáhnout na zrušení již jednou vykonaného trestu, tj. v tomto případě na vrácení zaplacené pokuty.

[12] Uvedené závěry plně korespondují s dosavadní judikaturou. Již v rozsudku ze dne 30. 4. 2008, čj. 3 Ads 42/2008-75, č. 1592/2008 Sb. NSS, soud totiž konstatoval, že pokud „*ten, kdo podal u krajského soudu žalobu proti rozhodnutí správního orgánu o vině za spáchání správního deliktu a o uložení správní sankce, v průběhu tohoto řízení zemřel, nemůže krajský soud v řízení pokračovat s procesním nástupcem (§ 107 odst. 1, 2 o. s. ř.), protože to povaha věci neumožňuje*“.

[13] V řízení o žalobě tedy nebyla v důsledku smrti původní žalobkyně splněna jedna z podmínek řízení, přičemž, jak vysvětleno výše, jednalo se o nedostatek neodstranitelný. Městský soud tedy pochybil, pokud žalobu věcně projednal a vydal napadený rozsudek. Žaloba měla být podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítnuta. Na tom nemůže nic změnit argumentace stěžovatelky, že se jí napadená věc rovněž dotýká, neboť v budoucnu může být za totéž jednání sankcionována i ona. Je totiž evidentní, že správní rozhodnutí do její právní sféry přímo nijak nezasahuje. Jakékoliv hypotézy o budoucím možném rozhodování správních orgánů se zcela míjí s povahou české správní justice, která chrání proti skutečné činnosti správních orgánů, nikoliv proti činnosti, k níž v budoucnu (možná) dojde.

[14] Nejvyšší správní soud se proto nemohl zabývat dalšími námitkami, jimiž stěžovatelka poukazuje na vady řízení před městským soudem a rozporuje správnost jeho právního názoru.

[15] Městský soud žalobu zamítl, ovšem za situace, v níž měl žalobu pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení odmítnout. Podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jestliže již v řízení před městským soudem byly důvody pro odmítnutí návrhu, rozhodne o tom současně se zrušením rozhodnutí městského soudu Nejvyšší správní soud. Zdejší soud proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. věta za středníkem rozsudek městského soudu zrušil a žalobu sám odmítl.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta. Protože soud rozhodl současně se zrušením rozsudku městského soudu i o odmítnutí žaloby, rozhodl rovněž o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí městského soudu (§ 110 odst. 2 s. ř. s. věta druhá). Z tohoto důvodu nemají ani stěžovatelka, ani žalovaný právo na náhradu nákladů řízení před městským soudem a zdejším soudem.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. srpna 2016

Zdeněk Kühn
předseda senátu